

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 790)

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/939)

T.C.

Başbakanlık

21.12.2001

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-247/5896

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 13.12.2001 tarihinde kararlaştırılan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerçekçi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi uygulanmakta olan ve uluslararası mali kuruluşlarca da desteklenen "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı", Türkiye ekonomisinin uzun yıllardır birikerek kronikleşen temel sorunlarına, yapısal reformlar ile güçlü mali ve parasal politikalarla kökten çözüm getirmeyi; bunun sonucunda da sürdürülebilir büyüme sürecine girilmesini, makro ekonomik istikrarın tesis edilmesini, toplumsal refah seviyesinin yükseltilerek gelecekte Türkiye'nin çağdaş sanayileşmiş ülkeler arasında yer almasını hedeflemektedir.

Bu çerçevede yürütülen çalışmaların önemli bir aşamasını oluşturan bazı mali tedbirlerin alınması amacıyla hazırlanan Tasarı ile, söz konusu hedeflere ulaşabilmek için gerekli kanunî düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır.

I. Bazı kurum ve kuruluşlarca üretilen mal ve hizmet bedellerinde, 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu uyarınca uygulanan ücretsiz veya indirimli tarifeler hariç olmak üzere, 31.12.2001 tarihinden itibaren hiçbir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaması ve bu hükmün uygulanmasında muafiyetleri belirlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması öngörülmektedir.

II. Bilindiği üzere, İmar Kanununun 31 inci maddesinde kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılarda izin alınmaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacağı hükme bağlanmıştır. Anılan hüküm nedeniyle söz konusu yapılarda elektrik aboneliği tesis edilememektedir. Bununla birlikte, söz konusu yapıların bir çoğuna belediyelere yol, su, kanalizasyon ve doğalgaz gibi alt yapı hizmetleri götürülmektedir.

Bu nedenle, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara belediyelerce yol, su, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurulması üzerine kullanma izni alınuncaya kadar geçici olarak elektrik bağlanabilmesine imkân tanınmaktadır. Bu düzenlemeyle, kaçak elektrik kullanımının önüne geçilmesi ve Devletin ekonomik olarak zarara uğramasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

III. Sağlık sigortası giderlerinin, mevcut prim oranlarına göre toplanan primlerle finanse edilmesi mümkün bulunmamakta ve BAĞ-KUR'un gelir gider dengesi her geçen yıl daha da bozulmaktadır. Kurumun sağlık sigortasına ilişkin gelir gider dengesinin oluşturulabilmesi ve faydalanan sigortalılar bakımından da adil bir uygulamanın sağlanabilmesi için 1479 sayılı Kanunda gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

IV. Son yıllarda, büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illere diğer illerden devamlı göçün olması, büyükşehir belediyelerinin var olan sorunlarını ve ihtiyaçlarını daha da artırmış olup, bu sorunların çözümü büyük önem taşımaktadır.

Devam eden bu göç olgusunun sonucu büyük kentlerde yaşayan insanların yol, su, kanalizasyon ve doğalgaz gibi alt yapı yatırımlarına olan ihtiyaçları ile büyük kentlerde yaşamının gerektirdiği diğer ihtiyaçlar gözönüne alındığında, büyükşehir belediyelerinin finansmana olan ihtiyaçları açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Büyükşehir belediyelerinin ortaya çıkan finansman ihtiyaçlarının, yine bu büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yaşayan halk tarafından karşılanması, sosyal adalet ilkelerine de uygun bulunmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle, büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan taşınmaz mallardan alınacak verginin bir kat fazla alınması ve bu suretle fazla tahsil edilen verginin büyükşehir belediyelerine devredilmesi öngörülmektedir. Bu suretle, Devletin genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayırdığı paylardan büyükşehir belediyelerince yapılan harcamaları aşan yatırım harcamalarının, büyükşehirlerde yaşamının bir bedeli olarak, kentte yaşayanların ilave katkıları ile karşılanmasına imkân sağlanmaktadır.

V. 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu çerçevesinde bazı petrol ürünlerinin vergilendirilmesi söz konusudur. Bu vergilemede, bir yandan söz konusu ürünlerin kullanılmasının yarattığı çevresel etkilerle bağlantılı ekonomik etkinlik kavramı diğer yandan maliye politikası kapsamında gelir yaratma fonksiyonu dikkate alınmaktadır. Vergilemede etkinliğin sağlanabilmesinin, piyasalarda rekabetin sağlanması ve yaygınlaştırılmasıyla birlikte düşünülmesi gerektiği açıktır. Bu çerçevede, petrol ürünlerine ilişkin vergilemeden beklenen amacın sağlanabilmesi ve rekabetin geliştirilebilmesi, yapılan vergilemede mümkün olduğunca geniş bir ürün yelpazesinin kavranması ile yakından ilgilidir. Mevcut durum incelendiğinde, akaryakıt tüketim vergisi (ATV) kapsamındaki ürünlerin, kullanım amaçları ve yerleri itibarıyla, çoğu durumda birbirlerini ikame edebilme özelliğine sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca, ATV kapsamındaki ürünlere alternatif olma vasfı taşımalarına rağmen, ATV kapsamında olmayan ürünler de söz konusudur. Bu durum ise ATV'ye tâbi olmayan ürünlerin fiyat avantajının artmasına, dolayısıyla alternatif ürünler ile arasındaki mevcut fiyat farkının daha da açılmasına sebebiyet vermektedir. Bir diğer deyişle, ATV nedeniyle üzerlerindeki mali yük farklılaşan alternatif veya birbirini ikame eden ürünlerin varlığı, gerek bu ürünleri üreten pazarlayanlar gerekse bu ürünleri kullananlar arasında rekabet eşitsizliğine neden olmak-

tadır. Dolayısıyla, gerek vergilemede etkinlik sağlanması, gerekse rekabetin geliştirilmesi esasları çerçevesinde, sözü edilen hususların dikkate alınması zorunludur. Bu çerçevede, ATV'ye tâbi ürünlerin kapsamının genişletilmesi ve alternatif ürün olarak kullanılan ve üzerinde KDV dışında herhangi bir vergi olmayan nafta ile doğal gazın kapsama dahil edilmesinin, söz konusu ürünler arasındaki malî yükün eşit dağılımını sağlayacağı düşünüldükçe 3074 sayılı Kanunda değişiklik yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Bazı kurum ve kuruluşlarca üretilen mal ve hizmet bedellerinde, 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu uyarınca uygulanan ücretsiz veya indirimli tarifeler hariç olmak üzere, 31.12.2001 tarihinden itibaren hiçbir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaması ve bu hükmün uygulanmasında muafiyetleri belirlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili kılması öngörülmektedir.

Ayrıca, madde ile; bu Kanunun yayımı tarihinden önce ikinci fıkrada belirtilen kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idarî işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31.12.2001 tarihinden itibaren son verilmesi öngörülmektedir.

Madde 2. – İmar Kanununun 31 inci maddesinde kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılarda izin alınuncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacağı hükme bağlanmıştır. Anılan hüküm nedeniyle söz konusu yapılarda elektrik aboneliği tesis edilememektedir. Bununla birlikte, söz konusu yapıların bir çoğuna belediyelerce yol, su, kanalizasyon ve doğal gaz gibi alt yapı hizmetleri götürülmektedir.

İmar Kanununa eklenen geçici 10 uncu madde ile, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara belediyelerce yol, su, kanalizasyon, doğal gaz gibi alt yapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurulması üzerine, kullanma izni alınuncaya kadar geçici olarak elektrik bağlanabilmesine imkân tanınmaktadır. Bununla birlikte, bu şekilde elektrik bağlanmasının herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmeyeceği de hükme bağlanmaktadır.

Madde 3. – Sağlık sigortası giderlerinin, mevcut prim oranlarına göre toplanan primlerle finanse edilmesi mümkün bulunmamakta ve BAĞ-KUR'un gelir gider dengesi her geçen yıl daha da bozulmaktadır. Kurumun sağlık sigortasına ilişkin gelir gider dengesinin oluşturulabilmesi ve faydalanan sigortalılar bakımından da adil bir uygulamanın sağlanabilmesi için madde ile gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Madde 4. – (A) fıkrası ile; bina vergisi oranına ilişkin Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmektedir.

Büyükşehir belediyelerinin devamlı göç alması, büyükşehir belediyelerinin sürekli alt yapı yatırımı yapmalarını gerekli kılmaktadır. Büyükşehir belediyelerinin gerek alt yapı yatırımlarını sürdürmeleri, gerekse büyükşehirlerde yaşamın gerektirdiği diğer ihtiyaçlar gözönüne alındığında, büyükşehir belediyelerinin finansman ihtiyacı açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Büyükşehir belediyelerinin ortaya çıkan gelir ihtiyaçlarının büyükşehir belediye sınırları içinde oturanlardan karşılanması, sosyal adalete daha uygun düşmektedir.

Bu amaçla büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alan içinde bulunan bina vergisi oranlarının % 100 artırımlı uygulanması ve bu suretle fazla tahsil edilen verginin büyükşehir belediyelerine aktarılması öngörülmektedir.

Buna göre, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan belediyeler, meskenlerden binde 2, diğer binalardan ise binde 4 oranında emlak vergisi tahsil edeceklerdir.

(B) fıkrası ile; arazi vergisi oranına ilişkin Emlak Vergisi Kanununun 18 inci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan düzenleme ile büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde, arazi ve arsaya ilişkin vergi oranlarının % 100 artırımlı uygulanması öngörülmektedir.

Buna göre, büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde halen binde 1 olarak uygulanan arazi vergisi oranı binde 2, binde 3 olarak uygulanan arsa vergisi oranı ise binde 6 olarak uygulanacaktır.

(C) fıkrası ile; belediyeler tarafından tahsil olunan emlak vergisinden il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine verilecek payların miktarı ile bu payların aktarılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Halen uygulanan madde hükmüne göre, tüm belediyelerce tahsil olunan emlak vergisinin % 15'i il özel idareleri payı olarak ayrılmaktadır. 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehirlerde ise il özel idareler payı ayrıldıktan sonra kalan miktarın % 20'si büyükşehir payı olarak ayrıca ayrılmakta ve tahsilâtı takip eden ayın sonuna kadar ilgili il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine ödenmektedir.

Yeniden düzenlenen maddeye göre, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde tahsil edilen bina, arsa ve arazi vergisi tutarının yarısı büyükşehir belediyesi payı, bu pay ayrıldıktan sonra kalan tutarın yüzde 15'i il özel idareler payı olarak ayrılacaktır. İl özel idareler payının hesaplanmasına esas olan tutardan il özel idareler payının düşülmesinden sonra kalan kısmın % 20'si oranında büyükşehir belediyesine ayrıca pay verilecektir.

3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediyesi dışında kalan belediyelerde ise, tahsil edilen bina ve arazi vergilerinin % 15'i daha önce olduğu gibi ilgili il özel idareler payı olarak ayrılacaktır.

Belediyeler bu suretle ayırmış oldukları il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine ait payları tahsilâtı takip eden ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine bir bildirimle beyan edecekler ve aynı süre içinde ödeyeceklerdir.

Belediyeler tahsil ettikleri emlak vergisinden il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine ayırdıkları payları süresi içinde ödememeleri halinde, 6183 sayılı Âmmeye Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre, il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine gecikme zammı ödeyeceklerdir.

Ayrıca, söz konusu payların il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine tam ve zamanında yatırılmasından belediye başkanları sorumlu olacaklardır. Bu yükümlülüğe uymayanlar adına ilgili özel idareler ve büyükşehir belediyeleri tarafından ödenmeyen payların % 10'u kadar ceza kesilecek ve bu ceza ilgililerden 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca müşterek ve müteselsil sorumluluk esasına göre tahsil edilecektir.

(D) fıkrası ile; Emlak Vergisi Kanununa geçici bir madde eklenmektedir.

Bilindiği gibi, 17 Ağustos 1999 tarihinde Sakarya İlinde deprem felaketi yaşanmıştır. Bu deprem, Sakarya'da ciddi boyutta tahribata ve zarara neden olmuştur. Bu durum dikkate alınarak, Emlak Vergisi Kanununun bu Kanunla değişik 8 inci maddesinin birinci fıkrası ile 18 inci maddesi hükümlerine göre büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde uygulanacak artırılmış vergi oranlarının, 2002 ila 2005 yıllarında Sakarya Büyükşehir Belediye sınırları ve mücavir alanlarda uygulanmaması sağlanmaktadır.

Bu suretle, Sakarya Büyükşehir Belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki belediyelere mükellefler 2002 ila 2005 yıllarında normal oranda bina ve arazi vergisi ödeyeceklerdir.

Madde 5. – Madde ile; yurt dışına çıkış yapan Türk vatandaşlarından alınan harç, uygulamadaki güçlükleri gidermek üzere Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Bakanlar Kuruluna tanınan harç miktarını artırma yetkisi üç kat olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 6. – Madde ile; Bakanlar Kurulunun büyükşehir belediyesinin bulunduğu il merkezinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden büyükşehir belediyesine % 3 olarak ayrılmakta olan pay oranının % 6'ya kadar artırılması hususunda sahip olduğu yetkisi, artırılmış oranları kanunî had olan % 3 oranına kadar indirebilme yönünde genişletilmektedir.

Madde 7. – (A) fıkrası ile; akaryakıt tüketim vergisine tâbi olmayan nafta ve doğal gaz, alternatif ürünler arasındaki mafi yük kaynaklı rekabet eşitsizliğini ortadan kaldırmak amacıyla vergi kapsamına alınmıştır. Ayrıca, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile getirilen düzenlemelere paralellik sağlamak açısından, sözü edilen Kanunda tanımlanan “doğalgaz üretim şirketleri” ibaresi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, mevcut 4 üncü maddede sayılan ürünler, yine paralellik sağlamak amacıyla kapsam içerisinde sayılmaktadır.

(B) fıkrası ile; akaryakıt tüketim vergisinin mükellefleri arasına doğal gaz üretim şirketleri eklenmektedir.

(C) fıkrası ile; nafta ve doğal gaza uygulanacak maktu tutarlar belirlenmektedir.

(D) fıkrası ile; 3074 sayılı Kanunun beyan ve ödemeye ilişkin 5 inci maddesine doğal gaz üretim şirketleri ibaresi eklenmek suretiyle anılan Kanunun mükelleflerin belirlendiği 2 nci maddesiyle paralellik sağlanmaktadır.

Madde 8. – Yürürlük maddesidir.

Madde 9. – Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

28.12.2001

Esas No. : 1/939

Karar No. : 80

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 21.12.2001 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale edilen “Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26.12.2001 tarihinde yapmış olduğu 21 inci birleşimde Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Sümer Oral ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, uygulanmakta olan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı", Ülkemizin temel sorunlarına, yapısal reformlar ve güçlü mali ve finansal politikalarla çözüm bulmayı ve sürdürülebilir bir büyüme sürecine girilmesini ve bu suretle toplumsal refahımızın artırılmasını amaçlamaktadır. Program çerçevesindeki hedeflere ulaşılabilmesi için bazı mali tedbirlerin alınması gerekmektedir olup, Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Bazı kurum ve kuruluşlarca üretilen mal ve hizmet bedellerinden; 1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ve 2330 Sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu uyarınca uygulanan ücretsiz veya indirimli tarifeler hariç olmak üzere, 31.12.2001 tarihinden itibaren hiçbir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmamasının ve bu hükmün uygulanmasında muafiyetleri belirlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili kılınmasının,

- Kullanma izni bulunmayan yapılarda, belediyelere yol, su, kanalizasyon, doğal gaz gibi alt-yapı hizmetlerinden birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, kullanma izni alınmaya kadar geçici olarak elektrik bağlanabilmesinin ve böylece kaçak elektrik kullanımına caydırıcılık getirilmesinin,

- Sağlık sigortası giderlerinin sigorta primleri ile karşılanabilmesi ve BAĞ-KUR'un gelir-gider dengesinin korunabilmesini teminen, sağlık sigortası priminin % 15'den % 20'ye çıkarılmasının ve sigortalının eşi, bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile ana-babasının her biri için yukarıda yazılı prim oranının % 5'i oranında prim ödeme koşulunun getirilmesinin,

- Büyükşehir belediyelerinin göç olgusu nedeniyle artan finansman ihtiyacının büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yaşayanlar tarafından karşılanması amacıyla, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki taşınmazlardan alınan verginin bir kat fazla alınmasının, bu suretle elde edilecek gelirin büyükşehir belediyelerine aktarılmasının, belirlenen yeni oranların Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde 2002 ila 2005 yıllarında uygulanmamasının,

- Yurtdışına çıkış yapan vatandaşlarımızdan alınan harcın, uygulamadaki güçlükleri gidermek amacıyla Türk Lirası olarak alınması ve Bakanlar Kuruluna bu miktarı üç katına kadar artırma yetkisi verilmesinin,

- Vergilemede adaletin sağlanması, haksız rekabetin önlenmesi ve gelir yaratma fonksiyonunun işletilmesi amacıyla şimdiki kadar Akaryakıt Tüketim Vergisi kapsamına girmeyen doğal gaz ve naftanın da bu verginin kapsamına dahil edilmesinin,

Amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Türk mali sisteminde yeni bir model oluşturulmaya çalışıldığı, ancak bu modelin tutarsızlıkları da bulunduğu, vergi sisteminin ve bütünlüğünün bozulması pahasına yeni gelir kaynakları yaratılmak zorunda kalındığı, Tasarının da bu çerçevede hazırlanmış olduğu,

- Uygulanmakta olan ekonomik programın, ülkemizde ekonomik istikrarın sağlanması bakımından büyük önem taşıdığı, ancak programın sosyal boyutuna yeterince önem verilmediği, kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerden yararlanmada ücretsiz veya indirimli tarife uygulamasının sosyal amaçlarla getirildiği, gelir yönünden yeterince desteklenemeyen kesimlerin bu şekilde desteklenmesine çalışıldığı, söz konusu indirimlerden vazgeçilmesi halinde bu kesimlerin mağduriyetlerinin söz konusu olacağı,

— Kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerden yararlanmada ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmasının zaman zaman sosyal adaleti zedeleyici düzeye ulaştığı, bazı kamu kuruluşlarının personeline sağlanan ayrıcalıkların kaldırılmasının ekonomik programa verilen desteği artıracığı, ancak, devletin himayesine muhtaç kesimler için indirimli tarifenin devam ettirilmesinin sosyal bir zorunluluk olduğu, ayrıca; indirimli tarife uygulama yetkisinin Bakanlar Kuruluna bırakılması yerine Tasarı ile belirlenmesinin daha uygun olacağı,

— İndirimli tarife uygulamasında, sistemin tamamen değiştirilmesi gerektiği, örneğin indirim neticesinde doğan zararın yararlanan kişinin mensup olduğu kuruluş tarafından karşılanmasının daha adaletli bir çözüm olacağı,

— BAĞ-KUR primlerinin artırılmasının, halen primlerini tahsil etmekte büyük sıkıntıları olan söz konusu kuruluşun prim tahsilatını daha da zorlaştıracığı, diğer taraftan BAĞ-KUR'a prim ödeyen esnaf ve sanatkârın ekonomik kriz nedeniyle içine düştüğü olumsuz şartları daha da ağırlaştıracağı, esasen Tasarı ile getirilen ve BAĞ-KUR'lunun eşi, çocukları ve ana-babası için prim ödemesine ilişkin düzenlemenin diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında bulunmadığı, bu nedenle Anayasanın eşitlik ilkesine de aykırı olabileceği,

— Kullanım izni verilmemiş olmakla birlikte, su, doğal gaz, yol gibi altyapı hizmetlerinden yararlanan konutların elektrik hizmetlerinden de yararlandırılmasının, kaçak elektrik kullanımının önlenmesi ve devlete gelir sağlanması açısından son derece olumlu bir düzenleme olduğu, benzer bir yaklaşımın su ve doğal gaz konusunda da sergilenmesi gerektiği, zira su ve doğal gazda da önemli ölçüde kaçak kullanım olduğu,

— Emlak Vergisinin nitelik itibarıyla mahallî bir vergi olduğu, ancak yeterince etkin kullanılmadığı, Tasarı ile emlak vergisine ilişkin olarak radikal bir çözüm getirilmediği, sadece gelir amacının ön planda tutulduğu,

— Büyükşehir belediyelerinin gelirlerinin artırılmasının yerinde olduğu, ancak belediyelerin mevcut gelirlerini son derece savurgan ve etkinlikten uzak bir şekilde kullandıkları, belediyelerin gelirlerini rasyonel bir şekilde kullanmalarını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu,

— Tasarı ile büyükşehir belediyelerine ilave kaynak sağlanmadığı, emlak vergisindeki artıştan sağlanacak gelir fazlasının, genel bütçeden aktarılan payların azaltılması ile değerlendirileceği,

— Ekonomik programın sürdürülebilmesi amacıyla Hükümetin yeni gelir kaynakları arayışına girdiği, ancak programın sosyal boyutunun ihmal edildiği, bu çerçevede doğal gazın da Akaryakıt Tüketim Vergisi kapsamına alınmasının sosyal sorunlara yol açacağı, zira doğal gazın fiyatının dolara endeksli olması ve kur artışı nedeniyle son derece pahalılaştığı, uygulanacak vergi nedeniyle dar gelirli açısından fiyatın daha da artacağı, nitekim halihazırda vatandaşların doğal gaz kullanımından vazgeçerek linyit kömürü gibi alternatif enerji kaynaklarına yöneldiği, bu durumun da çevre sorunlarını ağırlaştıracığı,

— Doğal gaz satıcısı ülkeler ile yapmış olduğumuz anlaşmalar dolayısıyla önümüzdeki yıllarda doğal gaz arz fazlası oluşacağı, anlaşmalar gereği almayı taahhüt ettiğimiz doğal gazı almasak bile parasını ödemek zorunda kalacağımız, bu nedenle doğal gazın fiyatının düşürülerek, kullanımın yaygınlaştırılması gerektiği,

— Tasarı ile getirilen düzenlemeler sonucunda; doğal gazın vergi kapsamına alınmasından, emlak vergisinde artıştan, indirimli tarife uygulamasının kaldırılmasından ve elektrik kaçaklarının önlenmesinden ne kadar gelir beklendiği,

Şeklindeki görüş, eleştiri ve soruları takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Hükümetin öncelikli hedefinin, 2002 bütçesinin hedeflerinin gerçekleştirilmesi suretiyle, bütçenin sağlam bir temele oturtulması olduğu, 2001 yılında uygulanan mali ve parasal politikalar sayesinde dünya ekonomik koşullarındaki gerilemenin en az hasarla atlatıldığı, bu sonucun alınmasında da; bütçenin sağlam dengelere oturtulmasının önemli rol oynadığı, ekonomik programa olan güvenin yeniden tesisinde, iç ve dış destek ile kur istikrarının sağlanmasında esas olarak sıkı bir maliye politikasının rol oynadığı,

- Tasarı ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ürettikleri mal ve hizmetlerden yararlanmada sosyal ve ticarî amaç dışında kalan indirimlerin kaldırılmasının öngörüldüğü, emlak vergisinin mali boyutu yanında sosyal boyutunu da içeren bir düzenleme getirildiği,

- Elektrik kaçağının önlenmesi, BAĞ-KUR'a ödenen sağlık sigortası primlerinin artırılması, doğal gazın ve naftanın Akaryakıt Tüketim Vergisi kapsamına alınması gibi yeniliklerin sıkı bir maliye politikasının bir gereği olduğu, 2002 yılının ekonomik programın en çetin yılı olacağı, bu yılın en önemli mali enstrümanın da bütçe olduğu, bu nedenle bütçe dengelerine önem verildiği,

- Dar gelirli vergi yükünün azaltılması görüşünün Hükümetçe de benimsendiği, esasen indirimli tarife uygulaması kaldırılmakla beraber sosyal bakımdan korunması gereken kesimlerin bu uygulamadan yararlanmaya devam edecekleri,

- İndirimli tarifelerin kaldırılmasından 160 Trilyon lira, elektrik kaçağının önlenmesinden 150 Trilyon lira, emlak vergisindeki değişiklikten 300 Trilyon lira, doğal gaz ve naftanın ATV kapsamına alınmasından 100 Trilyon lira, BAĞ-KUR primlerinin artırılmasından ise 170 Trilyon lira civarında gelir beklendiği,

İfade edilmiştir.

Yapılan görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

- 1 nci maddesi; birinci fıkrasının, bazı meslek mensuplarına uygulanan indirimler ile sosyal ve ekonomik bakımdan korunmaya muhtaç toplum kesimleri olan matul, yaşlı ve öğrencilerin yararlandıkları indirimlerin devam ettirilmesini, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar ile özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla birlikte kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşların ürettikleri mal ve hizmetlerde de indirimli tarife uygulamasına son verilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 2 nci maddesi; yapılar için kullanma izni alınmamış olmakla beraber belediyelerce yol, su, doğal gaz gibi altyapı hizmetlerinin birinin veya bir kaçının götürülmesi halinde elektrik bağlanabilmesinin yanı sıra telefon da bağlanabilmesini teminen "elektrik" ibaresini takiben "ve/veya telefon" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 3 üncü maddesi ile 1479 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesine ilave edilmesi öngörülen (b) bendinin, Sosyal Güvenlik Kuruluşları ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler arasında ve halen Genel Kurul Gündeminde bulunan sözkonusu yasada da yer alması nedeniyle, metinden çıkarılması ve madde çerçevesinin buna göre yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 4 üncü maddesi; (B) fıkrası ile yapılan düzenlemenin "Madde 18" olarak numaralandırılması, (D) fıkrası ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa eklenmesi öngörülen geçici 19 uncu maddede geçen "Sakarya Büyükşehir Belediyesi" ibaresinin "Adapazarı Büyükşehir Belediyesi" şeklinde düzeltilmesi ve sözkonusu ilin yaşanan deprem felaketinde uğramış olduğu ciddi boyuttaki tahribat

ve zarar gözümlünde bulundurularak maddenin sonuna, 27.6.1984 tarih ve 3030 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca ayrılacak payın 2002 ila 2005 yıllarında % 5 olarak uygulanmasına ilişkin bir hükmün ilave edilmesi suretiyle,

– 5, 6 ve 7 nci maddeleri aynen,

– 4.7.2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 11 inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 1 inci maddesine eklenen (C) bendi gereğince kapsama dahil memur ve kamu görevlilerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek gösterge rakamları üzerinden ödenecek görev tazminatının benzer makam ve temsil tazminatlarında olduğu gibi damga vergisi dışındaki vergilerden muaf tutulması ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümlerin uygulanmasına dair düzenlemenin Tasarıya yeni 8 inci madde olarak eklenmesi suretiyle,

– Yürürlüğe ilişkin 8 inci maddesi; Tasarının yasalaşma takvimi dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi ve madde numarasının metne eklenen madde nedeniyle teselsül ettirilmesi suretiyle,

– Yürütmeye ilişkin 9 uncu maddesi, 10 uncu madde olarak aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>
Antalya	Ankara	Rize
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	Dengir Mir Mehmet Fırat	<i>Gaffar Yakın</i>
Bartın	Adıyaman	Afyon
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Sait Aşba</i>	<i>M. Zeki Sezer</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Afyon	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhim eklidir)		
Üye	Üye	Üye
<i>M. Güven Karahan</i>	<i>Hüseyin Arabacı</i>	<i>Hayati Korkmaz</i>
Balıkesir	Bilecik	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Hakkı Duran</i>
Bursa	Bursa	Çankırı
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Aslan Polat</i>	<i>Mehmet Sadri Yıldırım</i>	<i>S. Metin Kalkan</i>
Erzurum	Eskişehir	Hatay
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye	Üye	Üye
<i>Aydın Ayaydın</i>	<i>Masum Türker</i>	<i>Nesrin Nas</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul

Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Hasan Çalış</i> Karaman	Üye <i>Arslan Aydar</i> Kars
Üye <i>Mehmet Serdaroğlu</i> Kastamonu	Üye <i>Necdet Tekin</i> Kırklareli	Üye <i>Metin Ergun</i> Muğla
Üye <i>ř. Ramis Savaş</i> Sakarya	Üye <i>Cevat Ayhan</i> Sakarya (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Kemal Kabataş</i> Samsun (Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Yaşar Topçu</i> Sinop	Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat	Üye <i>Bekir Gündoğan</i> Tunceli

MUHALEFET şERHİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAşKANLIğINA

Görüşülmekte olan yasa tasarısına aşağıdaki gerekçelerle muhalifiz. 27.12.2001

Oğuz Tezmen
Bursa

Kemal Kabataş
Samsun

Celal Adan
İstanbul

M. Sadri Yıldırım
Eskişehir

1. Bu yasa tasarısı ile Hükümet ekonomik programdan en çok zarar gören orta gelir kesimine yeni yükler getirmekte örneği çeşitli ilkelere görülen sosyal patlama ortamının oluşmasına yol açmaktadır.

2. Bağ-Kur üyesi esnaf, sanatkâr ve çiftçilerin sağlık primleri % 15'den % 20'ye çıkartılmaktadır. Zaten prim tahsilatında ciddi sorunları olan Bağ-Kur'un bu artış nedeniyle prim tahsilatındaki zorlukları çok daha fazla olacaktır. Yaklaşık 2 katrilyon TL. prim alacağını tahsil edemeyen Bağ-Kur'un zaten iflas eşiğinde ve yoksulluk içinde bulunan esnaf, sanatkâr ve çiftçilerden bu primleri tahsil etmesi mümkün değildir. Finansman sorunu olan Bağ-Kur, kaynaklarını etkin kullanmak yerine lüks yeni genel müdürlük inşaatına harcamaktadır. Bu oran artışı yanlıştır.

3. Bu tasarı ile Büyükşehir Belediye sınırları içinde olan bina, arsa ve arazilerden alınmakta olan emlak vergisi % 100 artırılmaktadır. Bu artış ile vatandaşa yeni yükler getirilirken bu vergi ne bunu tahsil eden ve ciddi yükler üstlenmiş olan ilçe belediyelerine ne de büyükşehir belediyelerine yarar sağlayacaktır. Zira, hükümet bu ek vergiyi büyükşehir belediyelerinin genel bütçe vergi gelirlerinden aldığı payları azaltmak suretiyle genel bütçeye aktaracaktır. Belediye sınırları içindeki emlak vergisi mükelleflerinin ödedikleri bu vergiler kendilerine hizmet olarak dönmeyecek, herhangi bir yarar sağlamayacaktır. Bu kaynaklar genel bütçe giderlerinin ve borç faizlerinin ödenmesinde kullanılacaktır.

4. Yine bu yasa tasarısı ile yurt dışına çıkışlarda alınmakta olan 50 dolarlık harç Türk Lirasına çevrilmektedir. Ancak, bu ödmeden muaf olacakları Bakanlar Kurulu belirleyecektir. Bu hüküm Anayasanın 73 üncü maddesine aykırıdır. Zira, bu düzenleme ile herhangi bir sınır getirmeden Bakanlar Kuruluna harçlardan muafiyet getirme yetkisi tanınmaktadır.

5. Yine bu tasarı ile birçok il ve ilçede çevre kirliliğini önlemek için kullanılması zorunlu hale getirilen doğal gaz geçtiğimiz aylarda yapılan KDV artışı ve devalüasyondan kaynaklanan fiyat artışları yanında akaryakıt tüketim vergisi kapsamına alınarak bir kez daha pahalılandırılmaktadır. Türkiye Rusya'dan, İran'dan ve diğer kaynaklardan doğal gaz temin anlaşmaları yapmıştır. Bu anlaşmalar sonucu Türkiye almayı taahhüt ettiği doğal gazı almazsa bedelini bu ülkelere ödeyecektir. Doğal gazın pahalılaşması nedeniyle birçok aile doğal gaz kullanımından vazgeçmekte, hava kirliliğine yol açan kirli yakıtlara yönelmektedir. Bunun sonucu tüketim azalmakta, ülkemiz toplayacağı bu vergilerin çok daha fazlasını yabancı ülkelere alamadığı gazın bedeli olarak ödeyecektir. Bu yanlış uygulamadan vazgeçilerek çağdaş enerji kaynağı olan doğal gaz kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Arz ederiz.

MUHALEFET ŞERHİ

1. Yasa bazı maddeleri itibariyle bir vergi yasasıdır. Türkiye'de vergileme sınırları aşılmıştır. Kriz ortamında mükelleflerin pekçoğu vergi ödeme gücünü yitirmiştir. Mal ve hizmetlerden alınan vergilere karşı toplumda bir vergi ödememe direnci oluşmuştur.

2. Yasada Akaryakıt Tüketim Vergisinin alanı genişletilmekte ve doğal gaz ve nafta Akaryakıt Tüketim Vergisi kapsamına alınmaktadır. Doğal gaz ısınma faturaları aile bütçelerinde önemli bir yere sahiptir, hatta bazı aileler doğal gaz yerine başka ısınma yöntemlerine yönelmişlerdir. Yeni bir vergi ile tüketimde bir gerileme olacaktır. Bedelini ödediğimiz doğal gazın yüksek fiyatlardan dolayı tüketiminin gerilemesi dışarıya yaptığımız zorunlu ödemelerden dolayı Hazinemiz zarar görecektir.

3. Emlak vergisi % 100 artırılmakta ve geliri Büyükşehirlere verilmektedir. Diğer taraftan büyükşehir paylarının % 3 düşürülmesi ve BKK ile % 6 artırılması ile ilgili yetki alınmaktadır. Hükümet bütçe vergi gelirlerinden aktardığı payları düşürecek ve emlak vergisi ile vatandaşın sırtına yüklediği yeni yükü sözde tasarruf edecektir, bütçe açıklarını kapatacaktır.

4. Tasarı 880 trilyonluk bir kaynağın kamu kesimine kazandırılmasına yöneliktir, ekonomik ve sosyal göstergelerin bütün olumsuzluklarına rağmen IMF ve Dünya Bankası direktifleriyle yasa hazırlamak Türkiye'nin yaranna değildir.

5. Bağ-Kur sağlık primlerinin artırılmasına yönelik düzenleme Dünya Bankasının baskısıyla getirilmiştir. Halbuki Genel Kurulda bekleyen Bağ-Kur yasasında bu konuda düzenlemeler söz konusudur.

6. Ücretsiz ve indirimli tarifeler uygulamalarına son vermek şeklinde bir düzenlemenin muafiyetlerinin BKK verilmesi yerinde değildir. Ücretsiz ve indirimli tarifeler konusunda bir şeffaflık da yoktur.

Sait Açba

Afyon

M. Altan Karapaşaoğlu

Bursa

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1/939 sayılı Kanun tasarısı ile ilgili muhalefet şerhimiz :

Tasarı ile,

1. Kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerin tarifelerinde indirimli özel tarifeler kaldırılmakta,

2. İskân ruhsatı almadığı için elektrik ve telefon bağlanamayan binalara 6 ay içinde abone olma imkânı getiriyor.

3. Bağ-Kur üyeleri sağlık primi yüzde 15'den yüzde 20'ye yükseltiliyor.

4. Büyükşehir bölgelerinde emlak vergisine yüzde yüz artış getiriliyor.

5. Yurt dışı çıkışlarında 50 dolar olan harç 70 milyon TL. olarak değiştiriliyor.

6. Büyükşehir Belediyelerine il merkezi genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan yüzde 6 payın, yüzde 3'e düşürülmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

7. Akaryakıt Tüketim Vergisi nafta ve doğal gazda da teşmil edilmektedir.

8. Memur tazminatlarına vergi muafiyeti uygulaması kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerin indirimli özel tarifelerin kaldırılması ile 160 trilyon lira tasarruf veya gelir temin edileceği ifade edilmektedir. Genellikle sabit ve dar gelirli için uygulanan bu tarifeler bir nevi sosyal transferdir. Başka şekilde telafi etmeden kaldırılması faydalananların bütçesine yük getirecektir. Aniden kaldırılması yerine kademeli uygulama ile yumuşak geçiş uygun olurdu.

Kaçak elektrik kullananları abone haline getirmek için getirilen kolaylıkla 151 trilyon lira gelir beklenmektedir. Madde kaçak elektrik kullanmayı önleyecek bir tedbir getirmemektedir.

Bağ-Kur sağlık priminin 5 puan artışı ile 171 trilyon ek gelir beklenmektedir. Esnaf, sanatkâr ve çiftçilerin çok zor şartlarda yaşadıkları, normal primleri dahi ödeyemedikleri bir dönemde primlerin artırılması bu zümrenin geçim şartlarını daha da ağırlaştıracaktır.

Emlak vergilerinin büyükşehir bölgelerinde artırılması yeni bir vergidir. Öyle görünüyor ki hükümet rantiyeye faiz ödemelerini aksatmamak için vatandaşı vergi ile ezmeye devam edecektir. Halen toplanan vergiden ilçe belediyeleri yüzde 68 pay alırken değişiklikle bu pay yüzde 34'e düşürülmektedir. Vergiyi tahsil eden, külfetini taşıyan ilçe belediyelerine haksızlık edilmektedir. Hükümetin niyeti büyükşehir belediyelerinin il merkezi genel bütçe vergi gelirleri payını azaltmak bu azalış kısmen emlak vergisi artışı ile telafi etmektir. Vergi gelirleri faiz ödemelerini karşılamadığı için hükümet belediyelere vergi gelirlerinden yaptığı ödemeyi azaltma yoluna gitmektedir.

Yurt dışı çıkışlarda alınan harç, komşu ülkelerle sınır ticaretini zorlaştırmaktadır. Ayrıca karşılıklı olarak ziyareti ve kaynaşmayı engellemektedir. Nihayet 10-20 milyon TL'ye gidip gelebildiğimiz bir komşu ülkeye çıkış için 70 milyon TL. ödenmesi yük oluşturmaktadır.

Doğal gazla getirilen Akaryakıt Tüketim Vergisi, KDV de dikkate alınmırsa tüketimi azaltacaktır. Bu husus ailelerin bütçesine getirdiği yük, kömürle ısıtmanın hava kirliliği ve sanayi enerji girdi maliyetini artırması yönünde değerlendirilmelidir. Bazı sanayi dallarında, seramik ve benzeri, doğal gaz pişirmede kullanılması sebebi ile temel maliyet unsurudur. Bu bakımdan ihrac ürünlerinin rekabet kabiliyetini de düşürecektir. Doğal gaz tedarik anlaşmaları miktar olarak yapıldığından tüketilemeyen gazın da bedeli ödenecektir. İktisadi kriz sebebiyle enerji tüketimi dahi gerilediği için 2002 yılında gaz arzında fazlalık olacaktır. Hükümet, gaz fiyatlarını buna göre belirlemektedir.

28.12.2001

Cevat Ayhan
Sakarya

Aslan Polat
Erzurum

Metin Kalkan
Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÜRETTİKLERİ MAL VE HİZMET TARİFELERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme programına alınmış kamu payı ağırlıklı kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıncaya üretilen mal ve hizmet bedellerinde herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.

24.2.1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümleri saklıdır.

Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ikinci fıkrada belirtilen kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idarî işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31.12.2001 tarihinden itibaren son verilir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÜRETTİKLERİ MAL VE HİZMET TARİFELERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, (malûl, yaşlı, öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine uygulanacak indirimler hariç), özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıncaya üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.

24.2.1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümleri saklıdır.

Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ikinci fıkrada belirtilen kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. - 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10. - Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara belediyelerce yol, su, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurulması üzerine kullanma izni alınuncaya kadar geçici olarak elektrik bağlanabilir.

Bu madde kapsamında elektrik bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez."

MADDE 3. - 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ek 15 inci maddesinin (a) bendinde yer alan "% 15'i" ibaresi "% 20'si" olarak değiştirilmiş, (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (b) bendi eklenmiş ve mevcut (b) ve (c) bentleri (c) ve (d) olarak teselsül ettirilmiştir.

"b) Sigortalının eşi, bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile ana ve babasının her biri için ayrı ayrı sigortalının (a) bendi gereğince ödeyeceği sağlık sigortası priminin % 5'i oranında ödenecek sağlık sigortası primleri,"

MADDE 4. - A) 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bina vergisinin oranı meskenlerde binde 1, diğer binalarda ise binde 2'dir. Bu oranlar, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde %

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ile diğer idari işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31.12.2001 tarihinden itibaren son verilir.

MADDE 2. - 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10. - Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara belediyelerce yol, su, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurulması üzerine kullanma izni alınuncaya kadar geçici olarak elektrik ve/veya telefon bağlanabilir.

Bu madde kapsamında elektrik ve/veya telefon bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez. "

MADDE 3. - 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ek 15 inci maddesinin (a) bendinde yer alan "% 15'i" ibaresi "% 20'si" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4. - A) 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bina vergisinin oranı meskenlerde binde 1, diğer binalarda ise binde 2'dir. Bu oranlar, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. Bakanlar Kurulu,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

100 artırımlı uygulanır. Bakanlar Kurulu, vergi oranlarını yarısına kadar indirmeye veya üç katına kadar artırmaya yetkilidir."

B) 1319 sayılı Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Arazi vergisinin oranı binde 1, arsalarda ise binde 3'dür. Bu oranlar, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. Bakanlar Kurulu, vergi oranlarını yarısına kadar indirmeye veya üç katına kadar artırmaya yetkilidir."

C) 1319 sayılı Kanununun mükerrer 38 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Payların dağılımı:

Mükerrer Madde 38. - 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelerce tahsil edilen emlak vergisi tutarının yarısı büyükşehir belediyesi payı, bu pay ayrıldıktan sonra kalan tutarın % 15'i il özel idareler payı olarak ayrılır. İl özel idareler payının hesaplanmasına esas olan tutardan il özel idareler payının düşülmesinden sonra kalan kısmın % 20'si büyükşehir belediyesi payına ayrıca ilave edilir.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan belediyeler tarafından tahsil edilen emlak vergisinin % 15'i il özel idareler payı olarak ayrılır.

Yukarıdaki hükümlere göre, il özel idareleri ve büyükşehir belediyeleri payı olarak ayrılan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın yedinci günü akşamına kadar il özel idareleri ve büyükşehir belediyelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri vergiyi yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine yatırmayan belediyelerden, yatırmaya mecbur oldukları paylar 6183 sayılı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

vergi oranlarını yarısına kadar indirmeye veya üç katına kadar artırmaya yetkilidir."

B) 1319 sayılı Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 18. - Arazi vergisinin oranı binde 1, arsalarda ise binde 3'tür. Bu oranlar, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. Bakanlar Kurulu, vergi oranlarını yarısına kadar indirmeye veya üç katına kadar artırmaya yetkilidir."

C) 1319 sayılı Kanununun mükerrer 38 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Payların dağılımı:

Mükerrer Madde 38. - 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelerce tahsil edilen emlak vergisi tutarının yarısı büyükşehir belediyesi payı, bu pay ayrıldıktan sonra kalan tutarın % 15'i il özel idareler payı olarak ayrılır. İl özel idareler payının hesaplanmasına esas olan tutardan il özel idareler payının düşülmesinden sonra kalan kısmın %20'si büyükşehir belediyesi payına ayrıca ilave edilir.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan belediyeler tarafından tahsil edilen emlak vergisinin % 15'i il özel idareler payı olarak ayrılır.

Yukarıdaki hükümlere göre, il özel idareleri ve büyükşehir belediyeleri payı olarak ayrılan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın yedinci günü akşamına kadar il özel idareleri ve büyükşehir belediyelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri vergiyi yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine yatırmayan belediyelerden, yatırmaya mecbur oldukları paylar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri vergilerden il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine ödemeleri gereken payları, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğe uymayanlar adına, zamanında ödenmeyen payların % 10'u tutarında ceza kesilir ve bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca müşterek ve müteselsilen sorumluluk esasına göre tahsil edilir."

D) 1319 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19. - 8 inci maddenin birinci fıkrası ile 18 inci madde hükümlerine göre, büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde uygulanan artırımlı vergi oranı, Sakarya Büyükşehir Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde 2002 ila 2005 yıllarında uygulanmaz."

MADDE 5. - 29.6.2001 tarihli ve 4705 sayılı Yurt Dışına Çıkışlardan Harç Alınması ve 4481 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. - Yurt dışına çıkış yapan (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hariç) Türk vatandaşlarından çıkış başına 70 000 000 lira harç alınır.

Bakanlar Kurulu bu harçtan muaf tutulacaklar ile harcın ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve harç miktarını üç katına kadar artırmaya veya kanunî haddine kadar indirmeye yetkilidir."

MADDE 6. - 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri vergilerden il özel idarelerine ve büyükşehir belediyelerine ödemeleri gereken payları, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğe uymayanlar adına, zamanında ödenmeyen payların % 10'u tutarında ceza kesilir ve bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca müşterek ve müteselsilen sorumluluk esasına göre tahsil edilir."

D) 1319 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19. - 8 inci maddenin birinci fıkrası ile 18 inci madde hükümlerine göre, büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde uygulanan artırımlı vergi oranı, Adapazarı Büyükşehir Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde 2002 ila 2005 yıllarında uygulanmaz. 27.6.1984 tarihli ve 3030 Sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (b) fıkrasına göre Adapazarı Büyükşehir Belediyesine ayrılacak payın oranı, 2002 ila 2005 yıllarında % 5 olarak uygulanır."

MADDE 5. - 29.6.2001 tarihli ve 4705 sayılı Yurt Dışına Çıkışlardan Harç Alınması ve 4481 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. - Yurt dışına çıkış yapan (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hariç) Türk vatandaşlarından çıkış başına 70.000.000 lira harç alınır.

Bakanlar Kurulu bu harçtan muaf tutulacaklar ile harcın ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve harç miktarını üç katına kadar artırmaya veya kanuni haddine kadar indirmeye yetkilidir."

MADDE 6. - 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bakanlar Kurulu, (b) fıkrasındaki % 3 pay oranını % 6 oranına kadar artırmaya veya kanunî haddine kadar indirmeye yetkilidir."

MADDE 7. - A) 7.11.1984 tarihli ve 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. - Rafineri şirketleri, doğalgaz üretim şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlarca yapılan benzin türleri, likit petrol gazı, gazyağı, motorin, marine diesel, kalorifer yakıtı, fuel-oil, nafta ve doğalgaz satışları akaryakıt tüketim vergisine tabidir."

B) 3074 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. - Akaryakıt tüketim vergisinin mükellefi; bu verginin konusuna giren ürünlerin satışını yapan rafineri şirketleri, doğalgaz üretim şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlardır."

C) 3074 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının sonuna "Sıvılaştırılmış petrol gazı çeşitleri (LPG, bütan, propan)" ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ifade eklenmiştir.

"Doğalgaz	5.000 TL/m ³
Nafta	2.000 TL/kg"

D) 3074 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına "rafineri şirketleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "doğalgaz üretim şirketleri" ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bakanlar Kurulu, (b) fıkrasındaki % 3 pay oranını % 6 oranına kadar artırmaya veya kanunî haddine kadar indirmeye yetkilidir."

MADDE 7. - A) 7/11/1984 tarihli ve 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. - Rafineri şirketleri, doğalgaz üretim şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlarca yapılan benzin türleri, likit petrol gazı, gazyağı, motorin, marine diesel, kalorifer yakıtı, fuel-oil, nafta ve doğalgaz satışları akaryakıt tüketim vergisine tabidir."

B) 3074 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. - Akaryakıt tüketim vergisinin mükellefi; bu verginin konusuna giren ürünlerin satışını yapan rafineri şirketleri, doğalgaz üretim şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlardır."

C) 3074 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının sonuna "Sıvılaştırılmış petrol gazı çeşitleri (LPG, bütan, propan)" ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ifade eklenmiştir.

"Doğalgaz	5.000TL/M ³
Nafta	2.000TL/KG"

D) 3074 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına "rafineri şirketleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "doğalgaz üretim şirketleri" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8. - 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin 1 inci maddesinin (C) bendine aşağıdaki (4) numaralı alt bent eklenmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. - Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin (A), (B) ve (D) fıkraları ile 7 nci maddesi 1.1.2002 tarihinde,

b) 4 üncü maddesinin (C) fıkrası 1.3.2002 tarihinde,

c) 5 inci maddesi yayımını izleyen ay-
başında,

d) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
Yürürlüğe girer.

MADDE 9. - Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

"4- Görev tazminatı, damga vergisi hariç
herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu taz-
minata hak kazanmada ve ödemelerde aylıklara
ilişkin hükümler uygulanır."

MADDE 9. - Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin (A), (B) ve (D) fık-
raları 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere
yayımı tarihinde,

b) 4 üncü maddesinin (C) fıkrası 1.3.2002
tarihinde,

c) 5 ve 7 nci maddeleri 1.2.2002 tarihinde,

d) 8 inci maddesi 15.1.2002 tarihinde,

e) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
Yürürlüğe girer.

MADDE 10. - Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

K. Derviş

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Akcan

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökçalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Z. Çakan

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı V.

Prof. Dr. H. Y. Gökçalp

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı V.

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı V.

E. S. Gaydah

Devlet Bakanı

E. S. Gaydah

Devlet Bakanı

R. Önal

İçişleri Bakanı

R. K. Yücelen

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

E. Vural

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıku

Turizm Bakanı

M. Taşar

Çevre Bakanı

F. Aytekin